

De aansluiting tussen HBO-opleidingen voor Maatschappelijk Werk en Dienstverlening en de praktijk van de maatschappelijke dienstverlening is vaak niet wat het zou moeten zijn. De MOgroep werkt op landelijk niveau hard aan een betere afstemming, de leden zijn in de regio aan zet! Adviseur Joke van Alten: 'Ga als instelling op zoek naar collega-instellingen en trek samen op richting onderwijs.'

MOgroep en leden aan de slag voor beter beroepsonderwijs

18

Vangnet

Momenteel werken HBO-opleidingen voor Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) met twee beroepsprofielen voor de maatschappelijk werker. Deze profielen beschrijven elk op eigen wijze welke competenties een ervaren maatschappelijk werker in huis heeft. Eén beroepsprofiel is ontwikkeld door de sociale partners, waartoe de MOgroep behoort. De ander is afkomstig van de Nederlandse Vereniging van Maatschappelijk Werkers (NVMW). Twee beroepsprofielen voor één beroep is niet echt handig en schept onduidelijkheid voor hogescholen: welk profiel moeten zij nu als uitgangspunt nemen in de vertaling naar een onderwijscurriculum? Voor de opleiding MWD zullen gelukkig beide profielen gebruikt worden.

Gewoonlijk zijn binnen de opleidingsketen de sociale partners eigenaar van beroepsprofielen. Het onderwijs vertaalt deze, vaak in overleg met de sociale partners, naar passende opleidingen voor beginnende beroepsbeoefenaren. Binnen het HBO zijn onderwijs en sociale partners momenteel aan de slag om een landelijk opleidingsprofiel voor de sociaalagogische

opleidingen, waaronder MWD, te ontwikkelen. Elke hogeschool kan op basis van dit landelijke kader, regionale instellingen betrekken bij het verder invullen van haar opleiding.

De MOgroep wil zo meer eenheid in het onderwijs creëren. Ze wil dat het landelijke opleidingsprofiel voor 70 tot 80 procent op alle HBO-opleidingen voor MWD wordt gebruikt en dat deze opleidingen de rest invullen in overleg met regionale instellingen voor maatschappelijke dienstverlening. De HBO-raad staat open voor dit landelijke opleidingsprofiel. Aan de HBO-raad nu de taak om alle HBO-opleidingen voor MWD zover te krijgen dat ze hier ook daadwerkelijk mee gaan werken. Van Alten heeft goede hoop dat dit gaat lukken, mits ook de afzonderlijke werkveldorganisaties zich hier voor zullen inzetten. 'Het onderwijs en het werkveld zijn dan wel sterk uiteengegroeid, maar ze zijn wel samen verantwoordelijk voor de opleidingen.'

Storen jullie je aan de autonomie van de hogescholen?

'Zolang de hogescholen zich houden aan

landelijke afspraken, bijvoorbeeld over het gebruik van het landelijke opleidingskader, is er niets mis met de eigen autonomie van de hogescholen.

Hogescholen hebben veel contact met organisaties voor maatschappelijke dienstverlening. Ze stemmen hun aanbod meestal zo goed mogelijk af op wat deze organisaties willen. Zolang ze dat binnen de bacheloropleiding doen (bekostigd onderwijs) is dit heel fijn. Maar er zijn ook hogescholen die speciale HBO-opleidingen op maat willen aanbieden, los van de bestaande HBO-opleidingen.

Hiervoor vragen ze handtekeningen van instellingen om de arbeidsmarktrelevantie aan te tonen voor goedkeuring bij het Ministerie van OCW, zodat een hogeschool de opleiding mag ontwikkelen en aanbieden. Voor je het weet ontstaat er een aanbod aan diverse vrij smalle HBO opleidingen. Het is de vraag of afgestudeerden van zo'n smalle opleiding over een paar jaar nog voldoende inzetbaar zijn.

Of de hogeschool biedt een opleiding aan als masteropleiding. Masteropleidingen zijn in de meeste gevallen geen bekostigde opleidingen. De instellingen zijn dan blij dat ze worden gehoord, maar de deelnemers moeten wel duizenden euro's aan collegegeld betalen. Terwijl de inhoud van deze opleidingen voor een groot deel ook zou passen in de gewone bacheloropleiding.'

Wat voor HBO opleiding ziet de MOgroep als ideaal?

'Een brede bacheloropleiding met daarbinnen mogelijkheden tot verdieping en

verbreding door middel van minoren en uitstroomprofielen. Om dit te kunnen bereiken moet het werkveld zich wel organiseren en gezamenlijk haar vraag aan de hogeschool formuleren. Nu hebben hogescholen met afzonderlijke instellingen contact en maken daar afspraken mee. Dat is niet erg efficiënt. Soms zitten deze instellingen in een werkveldadviescommissie, maar de uitspraken daarvan zijn niet bindend. Het werkveld zou veel meer moeten beseffen dat zij een klant is van het HBO. Je hebt regionaal veel mogelijkheden invloed uit te oefenen op de inhoud en programmering van het onderwijs, en nog meer invloed als je het samen doet. De MOgroep op haar beurt zorgt voor een landelijk opleidingsprofiel waar de sociaalagogische opleidingen binnen het HBO zich voor 70 tot 80 procent aan wil binden.'

Hoe pakken instellingen dit concreet aan?

'Zoek contact met elkaar en bespreek wat je wilt en nodig hebt. Kijk bijvoorbeeld wat vanuit jouw interne opleiding past binnen de bacheloropleiding voor MWD. Dat scheelt je straks verleturen als je een nieuwe werknemer, die net van school komt, sneller kunt inzetten en niet eerst nog extra hoeft te scholen. Bekijk ook als werkveld met welke hogescholen je wilt samenwerken. Nodig ze in één keer uit. Vertel ze wat de ontwikkelingen binnen het werkveld zijn, welke consequenties dit heeft voor de beginnende beroepsbeoefenaren en vraag hoe ze dat in de opleiding willen vormgeven. Stel eisen. Dat kan makkelijk want de >

'Bekijk ook als werkveld met welke hogescholen je wilt samenwerken. Nodig ze in één keer uit'

hogescholen zijn ook afhankelijk van het werkveld, bijvoorbeeld voor stages. Een tip: als je als regionale branche weet wat je wilt, sluit dan samen met het onderwijs een convenant af. Doe dit vooral op directieniveau. Het geeft extra binding aan elkaar en haalt de vrijblijvendheid uit de samenwerking weg. Ook kun je het onderwijs aanspreken als zij zich niet aan de afspraken houdt. En omgekeerd kan ook het onderwijs het werkveld aanspreken op niet nagekomen afspraken. In andere branches als bijvoorbeeld de gehandicaptenzorg en de kinderopvang zijn hier al goede voorbeelden van. Het werkt echt!

Als je ondersteuning nodig hebt bij het zoeken van contact met andere instellingen, het opstellen van een convenant of bijvoorbeeld bij onderhandelingen, kun je altijd terecht bij het P&O overleg binnen de MOgroep, het OPOF.'

Is het sowieso niet handig als het werkveld en het onderwijs meer gebruik maken van elkaars expertise?

'Natuurlijk. Bied je aan als gastdocent en vertel over de praktijk. Organiseer docentenstages en laat mensen uit het onderwijs een paar keer per jaar een dag in je organisatie meedraaien. Nodig het onderwijs uit lessen op locatie te geven zodat ze ook de sfeer proeven binnen de instellingen. Kijk samen met het onderwijs naar praktijkopdrachten voor studenten. Zorg bij een eigen methodiek dat dit

aandacht krijgt binnen het onderwijs. Als werkveld heb je inhoudelijke expertise: kennis over doelgroepen en casuïstiek. Vent het maar uit. Het onderwijs heeft er geld voor beschikbaar, dus kunnen ze je ook inhuren. Kijk ook wat je van hen terug wil en onderhandel dit uit binnen het convenant'.

Krijgen jullie ook ondersteuning van MKB Nederland?

'Als MOgroep zijn we er lid van. Binnen het verband van MKB Nederland is uitgesproken dat brancheorganisaties hun leden in de regio meer willen ondersteunen in de samenwerking met het onderwijs. We zitten in een werkgroep die zich hiermee bezig houdt.'

De MOgroep heeft recent vier boekjes uitgebracht over de werking van het MBO en HBO:

- 1 Hoe werkt het beroepsonderwijs? Algemene introductie.
- 2 Hoe werkt het MBO?
- 3 Hoe werkt het HBO?
- 4 De taal van het beroepsonderwijs.

Deze boekjes staan vol handige tips en wetenswaardigheden en zijn een goede ondersteuning als je samen met collega-instellingen het beroepsonderwijs wil beïnvloeden en daarover wil onderhandelen. Ze zijn te downloaden vanaf de ledensite van de MOgroep.

Karin van Lier

'Als je als regionale branche weet wat je wilt, sluit dan samen met het onderwijs een convenant af'